

[Christmas Møller.]

fra konservativ Side at understrege, at hele den sociale Lovgivning her i Landet, startet som den er allerede i Højres Tid — ja, man kan jo sige, den gaar helt tilbage til Midten af 70erne og til de Tanker, som Højres daværende Statsminister fremførte i positiv Skikkelse — og begyndt som Lovgivning i 90erne, hvor Estrups sociale Politik fandt Udtryk paa en efter Datidens Forhold, tror jeg man har Lov til at sige, smuk Maade, er det lykkedes at gennemføre op gennem 90erne, men navnlig gennem de første 10—15 Aar af dette Aarhundrede, hvor vi havde udpræget konservativt Flertal i det andet høje Ting, og hvor vi ogsaa havde — jeg tror ikke, jeg fornærmer nogen — konservativt Flertal i dette Ting. Det lykkedes at føre en social Lovgivning igennem paa adskillige Omraader i Enighed og saaledes, at den ikke gav Anledning til de store Kampe mellem Partierne. Jeg nævner saaledes, at Arbejdsløshedsloven adskillige Gange er blevet vedtaget i Enighed her paa Rigsdagen, første Gang i 1907, og vedtaget saa sent som i 1921 og i 1924 af en enig Rigsdag, i den Forstand, at der vel havde været Diskussioner om Enkeltheder, at der vel havde staaet betydelige Kampe her i Landet, men at man alligevel søgte at bøje Villierne ind mod hinanden. Og paa et andet vigtigt Omraade, den fornemste sociale Lov, vi overhovedet har, nemlig Sygekasseloven, har Forholdet jo ogsaa været det, at vi op igennem Tiderne, til Ændringen af 1921, har forsøgt at holde dette Spørgsmaal udenfor den politiske Strid, har forsøgt at bøje Villierne imod hinanden og ikke gøre disse Spørgsmaal til de store Stridsspørgsmaal mellem Partierne. Jeg vil gerne dvæle herved, fordi jeg synes, det er Socialdemokratiets store Fejl, at de, da Forholdene paa Grund af Valutakrisen og den Politik, man nu en Gang førte paa dette Omraade, medførte, at man i 1927 maatte ændre Vejen, om jeg saa maa sige formelt, om man ikke gjorde det reelt, da gjorde hele Spørgsmaalet om den sociale Lovgivning til det store Agitationsnummer Partierne imellem. Tvivl kan der jo da heller ikke være om, at det fra alle Sider maatte betragtes som en overordentlig Lykke, om disse Spørgsmaal kunde løses i Samling her paa Rigsdagen. Men for at noget saadant skal kunne ske, vil det være nødvendigt, at Forstaaelse vises fra alle Sider, ikke blot med Hensyn til at stille Krav, men ogsaa, hvad jeg senere kommer til, overfor de Betragtninger, som f. Eks. vi gør gældende.

Om hvilket Princip har vi fra conserva-

tiv Side gennem Aarene da haft for den sociale Lovgivning? Ja, jeg kan sige, at vi er gaaet frem ad to Veje. Vi har krævet dels Hjælp til Selvhjælp, hvor vi mente, at denne Vej var den rigtige, og vi har endvidere krævet, hvor dette lod sig gennemføre, Forsikringsprincippet prøvet og eventuelt sat igennem. Vort principielle Standpunkt er, at Princippet Hjælp til Selvhjælp ved en Række Love, om Arbejdsløshedsforhold, Sygekasser o. s. v., vil være det rigtige Princip, men at man paa Alderdomsforsørgelsens store Omraade maa gaa den Vej, som det ærede Medlem Hr. Hendriksen har peget paa. Det ærede Medlem sagde med Rette, at dette Forslag jo intet Ultimatum indeholdt fra vor Side, men det er vort principielle Standpunkt, det er det Spørgsmaal, om man ønsker vort Medarbejderskab til hele denne Sag, vi først maa have drøftet og taget Stilling til.

Naar det ærede Medlem Hr. Holger Larsen sagde, at den konservative Indstilling overfor Forsikringsprincippet havde været noget forskellig, er det jo en Udtalelse, som jeg har hørt mange Gange, at mit Partis ærede Ordfører for Aldersrenteloven i 1922 gik imod Folkeforsikringen, og jeg tror derfor, at det ærede Medlem Hr. Holger Larsen, som forhaabentlig for ham paa andre Omraader har Stof nok til Raadighed til Angreb paa de Konservative, vil være enig med mig i, at denne Urigtighed lige saa godt med det samme og en Gang for alle bør tages ved Vingebeinet. Jeg beder den højtærede Formand om Tilladelse til nu og senere at komme med nogle Citater.

Mit Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. Vesterager, udtalte den 29. Maj 1922 — det findes Sp. 776—77 —:

„Med Hensyn til Spørgsmaalet om Folkeforsikring er jeg overbevist om, at dette Spørgsmaal ikke vil komme til at hvile. Jeg udtalte ogsaa ved første Behandling, at det er et Spørgsmaal, man ikke saadan kan begrave. Det er et Spørgsmaal, der er rejst ikke blot i vort Folk, men ud over hele Europa, et Spørgsmaal, som vil trænge sig frem, og som man atter og atter maa drøfte, indtil man finder en tilfredsstillende Løsning“. Jeg tror oprigtig talt, at saaledes som Stillingen var i 1922, maa man erkende, at det ærede Medlem Hr. Vesterager ikke kunde sige, at vi skulde gennemføre Folkeforsikringen, men han udtalte altsaa, at det var et Spørgsmaal, som maatte gennemdrøftes, indtil det fandt sin positive Løsning. Og i det andet høje Ting udtalte mit Partis Ordfører, daværende Landstingsmand J.